

Треба да знаеш

☛ За операциите со рационални броеви важат истите својства како и за операциите со цели броеви.

☛ Ако $a, b, c \in \mathbb{Q}$, тогаш:

1) $a+b=b+a$;	4) $(a \cdot b) \cdot c = a \cdot (b \cdot c)$;
2) $(a+b)+c = a+(b+c)$;	5) $(a+b) \cdot c = a \cdot c + b \cdot c$;
3) $a \cdot b = b \cdot a$;	6) $(a-b) \cdot c = a \cdot c - b \cdot c$.

☛ Ако $a, b, c \in \mathbb{Q}$ и $c \neq 0$, тогаш:

1) $(a+b):c = a:c + b:c$;	2) $(a-b):c = a:c - b:c$.

221. Запиши го со формула:

- а) асоцијативното својство за множење на рационални броеви;
 б) дистрибутивното својство за делење (оддесно) на рационални броеви во однос на одземањето.

222. Ако $a = -10,5$ и $b = +7,7$ пресметај:

- а) $a+b$;   б) $b+a$;   в) што воочуваш?

223. Покажи дека важи својството $(a+b)+c = a+(b+c)$ за

$$a = +\frac{1}{2}, b = -\frac{2}{3}, c = -\frac{3}{4}.$$

224. Пресметај го збирот:

а) $(-7,8) + (+10,1) + (-5,6)$;	б) $\left(-\frac{3}{5}\right) + \left(+\frac{1}{4}\right) + \left(+\frac{3}{5}\right) + \left(-\frac{1}{4}\right)$;
в) $\left(-\frac{1}{3}\right) + \left(+\frac{5}{6}\right) + \left(+1\frac{1}{3}\right) + \left(-1\frac{5}{6}\right)$;	г) $(-0,1) + (+3,2) + (+0,01) + (-3,2)$.

225. Пресметај го збирот:

а) $\left(-\frac{3}{4}\right) + \left(+\frac{1}{2}\right) + \left(-2\frac{1}{4}\right) + \left(-7\frac{1}{2}\right)$;	б) $(-0,7) + (+4,6) + (-1,6) + (-1,3)$.

226. Покажи ја точноста на равенството $(a \cdot b) \cdot c = a \cdot (b \cdot c)$ за:

а) $a = -\frac{2}{7}, b = +\frac{7}{8}, c = -\frac{4}{5}$;	б) $a = +0,3; b = -2,5; c = -5,2$.

227. Пресметај го производот:

- а) $\frac{3}{5} \cdot \left(-\frac{10}{11}\right) \cdot 1\frac{13}{20}$;   б) $(-0,4) \cdot 0,3 \cdot (-2,5)$;   в) $\left(-1\frac{1}{2}\right) \cdot (-7) \cdot \left(-\frac{2}{3}\right)$
 г) $-0,2 \cdot \left(-3\frac{1}{2}\right) \cdot \left(-\frac{6}{7}\right)$;   д) $\left(-1\frac{1}{2}\right) \cdot \frac{4}{5} \cdot \left(-1\frac{2}{3}\right)$;   е) $0,25 \cdot (-1,6) \cdot 1,5$.

228. Одреди ја вредноста на изразите A и B , ако:

$$A = ((-3,5) + (+1,2)) \cdot (-1,5); \quad B = (-3,5) \cdot (-1,5) + (+1,2) \cdot (-1,5).$$

229. Провери ја точноста на равенството $(a+b) \cdot c = a \cdot c + b \cdot c$ за

$$a = -2\frac{1}{4}, b = +1\frac{1}{2}, c = -1\frac{1}{3}.$$

230. За која вредност на x , нема смисла изразот:

а) $-7:(1+x)$;	б) $x:(x-0,5)$;	в) $-12:(2x+0,8)$;
г) $\frac{-10}{1-2x}$;	д) $\frac{x}{x+25}$;	е) $\frac{1}{12-4x}$?

231. Покажи ја точноста на равенството $(a+b):c = a:c + b:c$ за $a = +2,4; b = -2,1; c = -0,6$.

232. Вредноста на изразот $\left(\left(+\frac{1}{4}\right) + \left(-2\frac{1}{2}\right)\right) : \left(-1\frac{1}{4}\right)$ одреди ја на два начина

233. Одреди ја вредноста на изразот $(a+b) \cdot c$, ако $a \cdot c = -4,5$ и $b \cdot c = +3,6$.

234. Која вредност има изразот $(a+b):c$, ако $a:c = -5,5$ и $b:c = +16,5$?

Треба да знаеш

☛ Вредност на броен израз е бројот што се добива откако ќе се извршат сите операции во бројниот израз.

☛ Ако во израз со рационални броеви има операции од прв и втор ред, тогаш прво се извршуваат операциите од втор ред (множење и делење), а потоа операциите од прв ред (собирање и одземање).

235. Пресметај ја вредноста на бројниот израз:

- а) $(-1,2) \cdot (+2,1) + (-4,2) : (+0,3) + (-10,5) \cdot (-2,2)$;
 б) $(-0,3) : (-2,5) - (-3,2) \cdot (+0,1) + (2,4 - 7,5)$;
 в) $(-2,5) \cdot (1 - 2,8) + (-0,8) : 2,5 - 5,18$.